LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av lagen om arbetsmarknadsstöd.

1993-94 **nr 18**

FÖRSLAG

Landskapsstyrelsen föreslår att lagen om arbetsmarknadsstöd antas som blankettlag. Enligt lagen skall utkomsten tryggas genom arbetsmarknadsstöd för de arbetslösa vilka till följd av de ändringar som gjorts i systemet med grunddagpenning faller utanför systemet med utkomstskydd för arbetslösa.

Till beloppet skall stödet motsvara den nuvarande grunddagpenningen. Arbetslösa som bor hos sina föräldrar och kommer ut på arbetsmarknaden första gången föreslås få ett partiellt arbetsmarknadsstöd om 60 procent av det normala stödbeloppet. Stödet betalas dock ut till fullt belopp under den tid den unga arbetslöse deltar i arbetspraktik, utbildning eller rehabilitering.

Till den som kommer ut på arbetsmarknaden kan arbetsmarknadsstödet betalas om han är i behov av ekonomiskt stöd. Till den som kommer ut på arbetsmarknaden och inte har någon yrkesutbildning kan stödet betalas efter en tre månaders väntetid. Den som inte längre har rätt till arbetslöshetsdagpenning (grunddagpenning eller enligt förtjänsten avvägda dagpenning) efter att ha uppnått maximiantalet dagar (500 dagar) föreslås få rätt till arbetsmarknadsstöd utan väntetid och behovsprövningen tillämpas inte de första 180 dagarna.

En förutsättning för arbetsmarknadsstöd är att den arbetslöse står till arbetsmarknadens förfogande. Arbetsmarknadsstödet skall enligt förslaget betalas för den tid vederbörande söker arbete och deltar i sådana arbetsmarknadspolitiska åtgärder som anges i förslaget. Under tiden för åtgärderna betalas arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder är arbetspraktik utan att vara anställd, utbildning samt yrkesvägledning- och rehabiliteringsåtgärder.

Arbetsmarknadsstöd skall enligt förslaget betalas av landskapets medel. Det beviljas och betalas ut av arbetskraftskommissionen som är ansluten till arbetsförmedlingsbyrån.

Lagförslaget skall träda i kraft så fort som möjligt.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

1.1. Lagstiftning

Enligt 16 § landskapslagen om sysselsättning (24/72) kan arbetslöshetsersättning beviljas arbetsför och arbetsvillig person som fyllt 17 år och som är i behov av stöd till följd av att han inte kunnat beredas arbete eller utbildning. Arbetslöshetsersättningen beviljas i enlighet med de grunder som gäller för erläggande av grunddagpenning i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 602/84).

För att grunddagpenning skall betalas förutsätts det att vissa allmänna villkor uppfylls. Då behovet av ekonomiskt stöd prövas beaktas sökandens egna inkomster i sin helhet och hans makes inkomster till den del de överstiger den skyddade delen, med undantag av vissa sociala förmåner. Grunddagpenningens fulla belopp är 116 mark per dag. Grunddagpenningen betalas till den som är arbetslös och vars egna inkomster sammanräknade med makens inte överstiger de fastställda inkomstgränserna. Inkomstgränsen för försörjningspliktiga är 5.540 mark i månaden och för ensamstående 3.700 mark i månaden. För den som är försörjningspliktig höjs inkomstgränsen med 630 mark för varje barn som inte fyllt 18 år och som han skall försörja. Från den dagpenning som utbetalas avdras 75 procent av de inkomster som överstiger inkomstgränsen. Således betalas ingen grunddagpenning överhuvudtaget till en ensamstående vars inkomster överstiger 6.870 mark i månaden. Inkomstgränsen är 8.710 mark i månaden för arbetslösa äkta makar eller sambor. Om familjen har ett barn är inkomstgränsen 10.020 mark i månaden och om de har två barn 10.940 mark i månaden. Behovsprövningen tillämpas inte på den som fyllt 55 år och har en 26 veckors arbetshistoria.

Grunddagpenningen betalas för högst fem dagar i veckan. Grunddagpenningen utbetalas under obegränsad tid.

Grunddagpenning betalas inte till en person för den tid för vilken han är berättigad till dagpenning avvägd enligt förtjänsten. Rätt till sådan dagpenning har personer som är försäkrade i en arbetslöshetskassa.

Lagen om utkomstskydd för arbetslösa har ändrats. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 1994. Därmed har även grunderna för erläggande av grunddagpenning i landskapet ändrats.

Som en förutsättning för erhållande av grunddagpenning måste den arbetslöse under de närmaste 24 månaderna i 26 veckor ha arbetat minst 18 timmar per vecka (arbetsvillkor). Vid uppfyllandet av arbetsvillkoret beaktas arbete som vederbörande har utfört efter att ha fyllt 16 år.

Utbetalningen av grunddagpenning har begränsats i tid. Grunddagpenning betalas för sammanlagt högst 500 arbetslöshetsdagar under fyra kalenderår i följd.

När lagen ändrades intogs övergångsbestämmelser i lagens ikraftträdelsebestämmelse. Den som den 31 december 1993 får grunddagpenning har rätt till grunddagpenning enligt de bestämmelser som då gällde för minst 300 arbetslöshetsdagar även om han inte uppfyller arbetsvillkoret.

1.2. Bedömning av nuläget och de föreslagna åtgärderna

De arbetslösa vilka till följd av ändringarna i fråga om grunddagpenningen faller utanför dagpenningssystemet får i riket sin utkomst tryggad genom arbetsmarknadsstöd. Arbetsmarknadsstödet regleras i lagen om arbetsmarknadsstöd. Arbetsmarknadsstödet är avsett för arbetslösa som kommer ut på arbetsmarknaden första gången. Arbetsmarknadsstödet betalas också till sådana arbetslösa arbetssökande för vilka den maximala utbetalningstiden för grunddagpenningen löpt ut.

Arbetsmarknadsstöd betalas medan vederbörande söker arbete och deltar i arbetspraktik utan att vara anställd, i utbildning eller i andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder t.ex. yrkesvägledning- och rehabiliteringsåtgärder.

Nivån på arbetsmarknadsstödet motsvarar grunddagpenningen enligt det tidigare utkomstskyddet. Eftersom det är fråga om en förmån som garanterar en minimiutkomst är arbetsmarknadsstödet behovsprövat. Behovsprövningen skall inte tillämpas de 180 första dagarna en person går över från grunddagpenningsstöd till arbetsmarknadsstöd och inte heller om vederbörande deltar i arbetspraktik, utbildning, eller andra arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

I systemet med arbetsmarknadsstöd har införts en väntetid. Den som inte tidigare har erhållit arbetslöshetsersättning (grunddagpenning eller dagpenning avvägd enligt förtjänsten) och som inte uppfyller arbetsvillkoret i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, kan först efter det att han i sammanlagt tre månader har varit arbetslös arbetssökande hos arbetskraftsbyrå erhålla arbetsmarknadsstöd. I väntetiden medräknas även arbete, näringsutövning eller deltagelse i arbetsmarknadsåtgärder som varat i sammanlagt minst tre månader under en två års granskningsperiod före den arbetslöse anmälde sig arbetssökande.

För att trygga att personer som blir arbetslösa i landskapet och som är i behov av ekonomiskt stöd inte skall falla utanför systemet med utkomstskydd för arbetslösa och därmed vara hänvisade till kommunalt utkomstskydd föreslår landskapsstyrelsen, i enlighet med de grunder som fastslagits i budgeten, att systemet med arbetsmarknadsstöd införs även i landskapet. På detta sätt tryggas att arbetslösa personer kan behållas inom ett system som administreras av arbetsförmedlingsbyrån. Härigenom underlättas arbetsförmedlingsbyråns möjligheter att anvisa den arbetslöse sysselsättningsfrämjande åtgärder.

6 § Finansiering I 4 § lagen om arbetsmarknadsstöd anges att stödet betalas av statens medel. Eftersom utkomstskyddet för arbetslösa är en landskapets angelägenhet anges i denna paragraf att arbetsmarknadsstödet betalas av landskapets medel.

7 § Försäkringsskyddet för deltagare i arbetspraktik Eftersom arbetspraktiken inte är kopplat till något anställningsförhållande omfattas praktikanterna inte av det lagstadgade skydd mot olycksfall i arbetet som avses i lagen om olycksfallsförsäkring (FFS 608/48). Landskapsstyrelsen föreslår att arbetsförmedlingsbyrån åläggs att ordna försäkring för olycksfall och yrkessjukdomar samt gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i arbetspraktik.

8 § Sökande av ändring I 30 § lagen om arbetsmarknadsstöd regleras folkpensionsanstaltens beslut och sökande av ändring. I denna paragraf har beaktats att arbetskraftskommissionen beviljar, förvägrar och återkräver arbetsmarknadsstöd i landskapet samt självstyrelselagens bestämmelser om förvaltningsrättskipning (25 § 2 mom. Sj.L.) Paragrafen innehåller bestämmelser av rikslagstiftningsnatur. Bestämmelserna har upptagits i paragrafen med stöd av 19 § 3 mom. självstyrelselagen för vinnande av enhetlighet och överskådlighet.

9 § Ikraftträdelses- och övergångsbestämmelser De ändringar som gjorts i lagen om utkomstskydd för arbetslösa träder i kraft den 1 januari 1994. Ändringarna tillämpas på grunddagpenning som hänför sig till tiden efter att ändringarna har trätt i kraft. Till den del ändringarna berör de grunder som gäller för erläggande av grunddagpenning skall de även tillämpas i landskapet från och med den 1 januari 1994.

I det arbetsvillkor som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inräknas arbete som hänför sig till tiden efter att ändringarna trätt i kraft. I maximitiden för utbetalning av grunddagpenning (500 arbetslöshetsdagar) inräknas också den tid som infallit före den 1 januari 1994. Dock har den som den 31 december 1993 får grunddagpenning rätt till grunddagpenning enligt de bestämmelser som gällde 31 december 1993 för minst 300 arbetslöshetsdagar, längst dock till den 31 december 1995. Detsamma gäller för den som helt eller delvis före den 1 januari 1994 har uppfyllt det arbetsvillkor som avses i lagen (arbetat ett halvt år sammanlagt under de senaste två åren).

Övergångsbestämmelserna i lagen om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa innebär att personer som blir arbetslösa 1 januari 1994 eller senare och inte uppfyller arbetsvillkoret faller utanför systemet med grunddagpenning.

Lagen om arbetsmarknadsstöd anger på samma sätt som lagen om utkomstskydd för arbetslösa en väntetid om tre månader efter det att den som första gången kommer ut på arbetsmarknaden har anmält sig arbetslös till arbetsförmedlingsbyrån.

Med beaktande av tiden för presidentens lagstiftningskontroll kan det inte uteslutas att lagen först kan träda i kraft i mitten av maj månad 1994. För de i första hand unga arbetslösa som inte uppfyller arbetsvillkoret och som den 1 januari 1994 eller senare

uppfyller väntetiden leder lagens eventuella ikraftträdande maj månad till att de inte kan få utbetalt arbetsmarknadsstödet från den tidpunkt som vore fallet om lagen träder i kraft den 1 januari 1994.

De arbetssökande arbetslösa som inte får arbetslöshetsdagpenning den 31 december 1993 och som anmäler sig arbetslösa innan denna lag träder i kraft och som under en två års granskningsperiod före sin anmälan i sammanlagt tre månader har varit i arbete, självständig företagare eller arbetslös arbetssökande hos arbetskraftsbyrå eller deltagit i arbetsmarknadspolitiska åtgärder anses i riket uppfylla den väntetid som anges i 16 § lagen om arbetsmarknadsstöd. Därför är dessa personer i riket berättigade till arbetsmarknadsstöd redan den 1 januari 1994, om de har anmält sig som arbetslösa arbetssökande den 1 januari 1994 eller tidigare samt om de uppfyller de andra villkor och förutsättningar som anges i lagen om arbetsmarknadsstöd. För att tillförsäkra att de personer i landskapet som innan denna lag träder ikraft uppfyller de villkor och förutsättningar för erhållande av arbetsmarknadsstöd som anges i denna lag, retroaktivt skall få det stödbelopp de skulle ha varit berättigade till om denna lag hade trätt i kraft den 1 januari 1994, har i 2 mom. dessa personer tillförsäkrats arbetsmarknadsstödet retroaktivt för tiden 1 januari 1994 och till och med dagen innan denna lag träder i kraft. Träder denna lag i kraft t.ex. den 1 maj 1994 har även de vanligtvis unga arbetslösa som t.ex. den 1 januari anmält sig arbetslösa rätt till arbetsmarknadsstöd redan från och med den 1 april 1994.

Lagen tillämpas på alla sådana efter lagens ikraftträdande till arbetsförmedlingsbyrån anmälda arbetssökande som inte uppfyller det i 13 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgade arbetsvillkoret. Dessa personer förutsätts vara i behov av ekonomiskt stöd. I paragrafens 3 mom. anges att den vars rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av den begränsning som anges i 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa har rätt till arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning endast i det fall att rätten till arbetslöshetsdagpenning upphör efter att lagen trätt i kraft. Har på en sådan persons grunddagpenning tillämpats de i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ingående bestämmelserna om behovsprövning som gällde den 31 december 1993, har vederbörande rätt till arbetsmarknadsstöd om han är i behov av ekonomiskt stöd. För en sådan persons vidkommande fortsätter således utkomstskyddet i regel att löpa lika stort oberoende av övergången från det ena systemet till det andra.

I 4 mom. anges att åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft. Arbetskraftskommissionen kan innan lagen trätt i kraft börja behandla ansökningar om arbetsmarknadsstöd. Beslut om arbetsmarknadsstöd kan således fattas så fort som möjligt efter det att lagen trätt i kraft.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar följande lag.

LANDSKAPSLAG
om tillämpning i landskapet Åland av lagen om arbetsmarknadsstöd

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §

Tillämpningen av lagen om arbetsmarknadsstöd i landskapet

Lagen den om arbetsmarknadsstöd (FFS /) skall tillämpas i landskapet med de avvikelser som följer av denna lag.

Den i 1 mom. nämnda lagen skall tillämpas i landskapet sådan den lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändringar av lagen skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket om inte annat följer av denna lag.

2 §

Bestämmelser i lagen om arbetsmarknadsstöd som inte skall tillämpas

Bestämmelserna om arbetskraftspolitiskt utlåtande i 34 § och om försäkringsskydd för deltagare i arbetspraktik i 9 § lagen om arbetsmarknadsstöd skall inte tillämpas i landskapet.

3 §

Tillämpningen av hänvisningar i lagen om arbetsmarknadsstöd

Hänvisas i lagen om arbetmarknadsstöd till bestämmelser i rikslagstiftningen vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen skall hänvisningarna anses avse de bestämmelser i landskapslagstiftningen som sålunda är i fråga.

4 §

Lagens tillämpningsområde

Berättigade till arbetsmarknadsstöd enligt denna lag är i landskapet bosatta arbetslösa personer

1) som inte uppfyller det arbetsvillkor som skall vara uppfyllt för att få grunddagpenning enligt landskapslagen om sysselsättningen (24/72) och som är i behov av ekonomiskt stöd eller

2) vars rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av att grunddagpenning eller enligt förtjänsten avvägd dagpenning betalats för 500 arbetslöshetsdagar under fyra kalenderår i en följd.

5 §

Myndigheter

De förvaltningsuppgifter som enligt lagen om arbetsmarknadsstöd ankommer på statens myndigheter skall i landskapet handhas av landskapsstyrelsen, dock så

1) att till arbetsförmedlingsbyrån ansluten arbetskraftskommission beviljar, utbetalar och återkräver de förmåner som avses i lagen om arbetsmarknadsstöd och

2) att de uppgifter och befogenheter som enligt lagen om arbetsmarknadsstöd ankommer på arbetskraftsbyrå i landskapet ankommer på arbetsförmedlingsbyrån.

6 §

Finansiering

Arbetsmarknadsstöd betalas av landskapets medel.

7 §

Försäkringsskydd för deltagare i arbetspraktik

Arbetsförmedlingsbyrån skall ordna försäkring för olycksfall och yrkessjukdom samt gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i arbetspraktik.

8 §

Sökande av ändring

Den som är missnöjd med arbetskraftskommissionens beslut får söka ändring i beslutet hos landskapsstyrelsen.

Besvär över lagligheten av landskapsstyrelsens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

9 §

Ikraftträdelses- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den .

Den som inte någon dag eller en eller flera dagar under tiden efter den 31 december 1993 och före den dag då denna lag träder i kraft har erhållit arbetslöshetsdagpenning har retroaktivt rätt till det arbetsmarknadsstöd, för de dagar han under ovan nämnda tid inte har erhållit arbetslöshetsdagpenning som han skulle ha varit berättigad till om denna lag hade trätt i kraft den 1 januari 1994.

Denna lags 4 § 2 punkten tillämpas i de fall att rätten till arbetslöshetsdagpenning har upphört när denna lag träder i kraft. Har på en persons grunddagpenning tillämpats de behovsprövningsbestämmelser i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (FFS 602/84) som gällde den 31 december 1993 har han rätt till arbetsmarknadsstöd om han är i behov av ekonomiskt stöd.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Mariehamn den 7 januari 1994

L a n t r å d	Ragnar Erlandsson
Lagberedningssekreterare	Tomas Lundberg

2.

Lag
om arbetsmarknadsstöd

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §

Arbetsmarknadsstöd

Arbetsmarknadsstödet skall trygga arbetslösas utkomst medan de söker arbete och deltar i arbetskraftspolitiska åtgärder och därigenom främja och förbättra stödtagarnas förutsättningar att söka sig ut på eller återvända till arbetsmarknaden.

2 §

Lagens tillämpningsområde

Berättigade till arbetsmarknadsstöd enligt denna lag är i Finland bosatta arbetslösa personer

1) som inte uppfyller det arbetsvillkor som avses i 13 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som är i behov av ekonomiskt stöd eller

2) vars rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av den begränsning som stadgas i 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

3 §

Myndigheter

Verkställigheten av denna lag leds, styrs och utvecklas av arbetsministeriet såsom högsta myndighet i arbetskraftspolitiska frågor och av social- och hälsovårdsministeriet i frågor som gäller utkomstskyddet.

Folkpensionsanstalten beviljar, utbetalar och återkräver sådana förmåner som avses i denna lag.

Arbetskraftsmyndigheten ger utlåtande om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetsmarknadsstöd, enligt vad som stadgas i denna lag och genom förordning.

4 §

Finansiering

Arbetsmarknadsstöd betalas av statens medel. Staten skall månatligen till folkpensionsanstalten betala så mycket i förskott att beloppet motsvarar det beräknade belopp som staten skall betala det året och att förskotten räcker till för att täcka de månatliga utgifterna. Om statens finansiering och utbetalningsförfarandet stadgas genom förordning.

De driftsutgifter som folkpensionsanstalten åsamkas av verksamhet som avses i denna lag skall hänföras till anstaltens förvaltningskostnader.

2 kap.

Arbetskraftspolitiska åtgärder

5 §

Främjande av sysselsättningen

Förutsättningarna för att sysselsätta mottagare av arbetsmarknadsstöd kan på anvisning av arbetskraftsmyndigheten främjas så att stödtagaren deltar i arbetspraktik, utbildning, yrkesvägledning- och rehabiliteringsåtgärder eller i andra sådana sysselsättningsfrämjande åtgärder som kan anses vara skäliga, enligt vad som stadgas i detta kapitel.

6 §

Arbetspraktik

Arbetskraftsbyrån kan anvisa mottagare av arbetsmarknadsstöd till arbetspraktik på en arbetsplats, för att göra stödtagaren bekant med arbetslivet samt för att främja hans placering i arbete och hans yrkesskicklighet.

Medan en mottagare av arbetsmarknadsstöd deltar i arbetspraktik enligt denna lag står han inte i sådant arbetsförhållande till den som ordnar arbetspraktiken eller till arbetskraftsbyrån som avses i 1 § lagen om arbetsavtal (320/70).

Den som ordnar arbetspraktik svarar för deltagarnas arbetarskydd enligt vad som stadgas eller bestäms i lagen om skydd i arbete

(299/58) och lagen om skydd för unga arbetstagare (669/67) samt med stöd av dessa lagar.

7 §

Ordnande av arbetspraktik

En mottagare av arbetsmarknadsstöd kan placeras i arbetspraktik som ordnas av staten, en kommun, samkommun, stiftelse eller en enskild näringsidkare.

En mottagare av arbetsmarknadsstöd kan inte anvisas arbetspraktik

1) i uppgifter från vilka den som ordnar arbetspraktiken under de senaste tre månaderna före arbetspraktikens början har sagt upp eller permitterat arbetstagare av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker eller i uppgifter som den som ordnar arbetspraktiken i enlighet med 39 a § lagen om arbetsavtal har ombildat till arbetsförhållande på deltid,

2) om arbetspraktiken skulle leda till uppsägning eller permitteringar av arbetstagare som är anställda hos den som ordnar praktiken eller till försängring av deras anställningsvilkor eller

3) om arbetspraktiken skulle medföra en sådan fördel för arrangören att den skulle förvränga konkurrensen mellan företag eller enskilda näringsidkare.

8 §

Avtal om arbetspraktik

Arbetskraftsbyrån skall med den som ordnar arbetspraktik ingå ett avtal varav framgår praktiktidens längd och de arbetsuppgifter som i praktiken deltagande mottagare av arbetsmarknadsstöd skall utföra under praktiktiden, samt vem som är kontaktperson på praktikplatsen.

Arbetskraftsbyrån kan dessutom uppställa eventuella villkor för fullgörandet av den praktik som avses i arbetspraktikavtalet.

9 §

Försäkringsskydd för deltagare i arbetspraktik

För olycksfall eller yrkessjukdom i samband med arbetspraktik skall till mottagare arbetsmarknadsstöd betalas ersättning av statens medel, enligt de grunder som i lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) stadgas om olycksfall i arbetet, såvida den skadelidande inte har rätt till minst motsvarande ersättning enligt någon annan lag.

Ärenden som gäller utbetalning av ersättning av statens medel med stöd av denna paragraf, behandlas i första instans av statskontoret.

Arbetsministeriet skall ordna gruppansvarsförsäkring för dem som deltar i arbetspraktik.

10 §

Deltagande i arbetskraftspolitisk vuxenutbildning

När en mottagare av arbetsmarknadsstöd deltar i utbildning som avses i lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/90) skall hans utkomst under utbildningstiden tryggas med arbetsmarknadsstöd.

11 §

Yrkesvägledning- och rehabiliteringsåtgärder

När en mottagare av arbetsmarknadsstöd på anvisning av arbetskraftsbyrån deltar i sådan arbets- och utbildningsprövning för utredande av utbildnings- och arbetsförutsättningarna, sådana rehabiliteringsundersökningar och sådan arbetsträning som avses i lagen om yrkesvägledning (43/60) och sysselsättningsförordningen (130/93), tryggas hans utkomst med arbetsmarknadsstöd.

12 §

Sysselsättningsplan

På utredning av förutsättningarna att sysselsätta mottagare av arbetsmarknadsstöd och på planer som syftar till att förbättra sysselsättningsförutsättningarna skall tillämpas vad som stadgas i sysselsättningslagen (275/87) och -förordningen samt föreskrivs med stöd av dem.

3 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetsmarknadsstöd

13 §

Rätt till arbetsmarknadsstöd

Berättigad till arbetsmarknadsstöd är en till arbetskraftsbyrån anmäld, arbetslös och arbetsför person som söker heltidsarbete, står till arbetsmarknadens förfogande och inte har kunnat anvisas arbete eller utbildning.

För att bibehålla sin rätt till arbetsmarknads-

stöd skall stödtagaren anmäla sig till arbetskraftsbyrån på det sätt som denna bestämmer.

Utan hinder av 1 mom. är den som får delinvalidpension berättigad till arbetsmarknadsstöd, även om han inte söker heltidsarbete.

14 §

Andra än finska medborgares rätt till arbetsmarknadsstöd

Den som inte är finsk medborgare har rätt till arbetsmarknadsstöd enligt denna lag, förutsatt att han i enlighet med ett för Finland bindande internationellt avtal eller ett uppehålls- eller arbetstillstånd har obegränsad rätt att arbeta här.

15 §

Begränsningar av arbetsmarknadsstödet

Om förutsättningarna för erhållande av arbetsmarknadsstöd gäller dessutom vad som i 5 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgas om arbetslöshetsdagpenning, om inte annat följer av 2 kap.

16 §

Väntetid

Till en person som avses i 2 § 1 punkten betalas arbetsmarknadsstöd när han, efter att ha anmält sig till arbetskraftsbyrån eller under en två års granskningsperiod före sin anmälan, i sammanlagt fyra månader har varit i arbete, självständig företagare eller arbetslös arbetssökande hos arbetskraftsbyrån eller deltagit i sådan arbetspraktik, utbildning, arbetsprövning eller av arbetsförvaltningen ordnad rehabilitering som avses i 2 kap. Denna begränsning tillämpas inte på den som har kommit ut på arbetsmarknaden efter fullbordad yrkesutbildning vid en läroanstalt.

Den som arbetat, varit företagare eller arbetssökande samtidigt som han studerat på heltid, anses inte ha varit på arbetsmarknaden.

17 §

Vägran att delta i arbetskraftspolitiska åtgärder

Den som upprepade gången vägrar delta i sådana av arbetskraftsbyrån erbjudna sysselsättningsfrämjande åtgärder som avses i 6 och 11 §§ eller i andra sysselsättningsfrämjande åtgärder som kan anses vara skäliga eller som vägrar att ge sådana utredningar som avses i lagen om arbetsförmedling (246/59), har under sex veckor inte rätt till arbetsmarknadsstöd. Denna avbrottstid räknas från den dag då vägran skedde.

En stödtagare har alltid rätt att vägra delta i arbetspraktik samt yrkesvägledning- och rehabiliteringsåtgärder utanför sin pendlingsregion, utan att förlora sin rätt till arbetsmarknadsstöd.

18 §

Skyldighet att delta i utbildning

Den som utan giltigt skäl vägrar delta i sådan för honom lämpad utbildning som avses i 10 § och som ordnas inom hans pendlingsregion eller i utbildning under vilken han har rätt till förmåner på den nivå som stadgas i denna lag eller som efter att ha påbörjat en utbildning utan giltigt skäl har avbrutit eller av eget förvållande blivit avstängd från utbildningen, har under sex veckor inte rätt till arbetsmarknadsstöd. Denna avbrottstid räknas från det han vägrade delta i utbildningen, avbröt utbildningen eller blev avstängd från den.

Som utbildning som avses i 1 mom. betraktas i fråga om personer som inte fyllt 25 också yrkesutbildning där studeranden får sådana skäliga ersättningar som de som utbildas har rätt till.

19 §

Avbrytande av arbetskraftspolitiska åtgärder

Den som utan giltigt skäl avbryter eller av eget förvållande måste avbryta sitt deltagande i sådan arbetspraktik som avses i 6 § eller sådana yrkesvägledning- eller rehabiliteringsåtgärder som avses i 11 § och som måste anses vara skäliga, har under sex veckor efter avbrottet inte rätt till arbetsmarknadsstöd.

En stödtagare har rätt att avbryta sin arbetspraktik på en arbetsplats utan att förlora sin rätt till arbetsmarknadsstöd, när har i sammanlagt sex månader skött uppgifter hos en och samma praktikarrangör.

En stödtagare har rätt att avbryta sin arbetspraktik utan att förlora sin rätt till arbetsmarknadsstöd, om den som ordnat arbetspraktiken väsentligen försummar sina i 6 § 3 mom. stadgade förpliktelser eller underlåter att iaktta praktikavtalets villkor.

20 §

Rätt till arbetsmarknadsstöd i vissa fall

På arbetsmarknadsstöd tillämpas vad som i 7, 7 a, 9, 9 a och 10 §§ lagen om utkomstskydd för arbetslös stadgas om arbetslöshetsdagpenning.

Om det av den omständigheten att en stöttagare förfar på det sätt som avses i 17 § eller av att han upprepade gånger förfar på det sätt som avses i 18 eller 19 §, kan dras den slutsatsen att han inte vill delta i sysselsättningsfrämjande åtgärder, har han inte rätt till arbetsmarknadsstöd förrän han i minst åtta veckor varit i arbete eller deltagit i sådan utbildning som avses i 10 §.

Vid upprepad vägran att arbeta eller motsvarande förfarande skall i fråga om arbetsmarknadsstödet iakttas vad som i 11 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgas om arbetslöshetsdagpenning.

21 §

Rätt till arbetsmarknadsstöd under väntetid eller avbrottstid

Arbetsmarknadsstöd betalas utan hinder av 16—19 §§ för sådan tid då vederbörande under väntetid eller avbrottstid har deltagit i utbildning, arbetspraktik, arbetsprövning eller rehabilitering som avses i 2 kap.

22 §

Räknandet av avbrottstid i vissa fall

Avbrottstiden räknas från utgången av den väntetid som avses i 16 §, om det förfarande som avses i 17—19 §§ eller 20 § 1 mom. har ägt rum innan väntetiden löpt ut.

4 kap.

Arbetsmarknadsstödets storlek och varaktighet

23 §

Arbetsmarknadsstödets belopp

Arbetsmarknadsstödets fulla belopp är lika stort som den dagpenning som avses i 22 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

NYTT 2 MOM.

Arbetsmarknadsstödets belopp skall räknas ut med beaktande av 5 kap. 27 och 27 a §§ lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

24 §

Behovsprövning av arbetsmarknadsstöd

Vid prövningen av sökandens behov av ekonomiskt stöd skall beaktas hans egna bruttoinkomster och även makens till den del de överstiger 300 mark i månaden. Med make jämställs den med vilken sökanden utan att ingå äktenskap fortgående bor i gemensamt hushåll i förhållanden av äktenskapsliknande natur. Makar som på grund av söndring varaktigt bor åtskils betraktas inte som makar. Som inkomster beaktas emellertid inte

1) barnbidrag,
2) grunddelen och syskonförhöjningen av stöd för vård av barn i hemmet,
3) bostadsbidrag,
4) militärunderstöd,
5) livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48),
6) frontmannapension enligt lagen om frontmannapension (119/77),
7) tilläggsdel enligt familjepensionslagen (38/69),
8) utkomststöd enligt socialvårdslagen (710/82) samt
9) ersättning för särskilda kostnader på grund av lyte, skada eller men.

Vederbörandes egna och makens i 1 mom. nämnda inkomster fastställs utgående från de vid beskattningen konstaterade inkomsterna. Arbetsmarknadsstödet bestäms dock enligt situationen vid den tidpunkt då stödet betalas ut, antingen på basis av de beräknade eller annars konstaterbara inkomsterna. Statsrådet skall fastställa de allmänna grunder enligt vilka folkpensionsanstalten utfärdar föreskrifter för sina lokalbyråer.

Från det månadsvis uträknade beloppet av sådant fullt arbetsmarknadsstöd som avses i 23 § skall i fråga om försörjningspliktiga dras av 75 procent från den enligt 1 och 2 mom. fastställda inkomstdel som överstiger 5 540 mark i månaden. I fråga om ensamstående skall på motsvarande sätt dras av 75 procent från den enligt 1 och 2 mom. bestämda del av inkomsterna som överstiger två tredjedelar av den ovan nämnda inkomstgränsen för försörjningspliktiga. Inkomstgränsen för ensamstående höjs till närmaste fulla belopp av tio mark. Inkomstgränsen för den som är försörjningsp-

liktig höjs med 630 mark för varje barn som inte har fyllt 18 år och som han skall försörja.

NYTT 4 MOM. Om landets allmänna inkomstnivå väsentligt förändras skall de i denna paragraf stadgade markbeloppen justeras i motsvarighet till den förändrade lönenivån.

25 §

Betalning av arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning

Något behov av ekonomiskt stöd förutsätts inte då vederbörandes rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av begränsningen i 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

NYTT 2 MOM. Inte heller förutsätts något behov av ekonomiskt stöd under den tid vederbörande deltar i sådan utbildning, arbetspraktik, arbetsprövning eller av arbetsförvaltningen ordnad rehabilitering, som avses i 2 kap.

26 §

Partiellt arbetsmarknadsstöd

I arbetsmarknadsstöd till en sådan i 2 § 1 punkten angiven person som bor i sina föräldrars hushåll betalas 60 procent av det i enlighet med 23—25 §§ beräknade arbetsmarknadsstödet.

NYTT 2 MOM.

27 §

Arbetsmarknadsstödets varaktighet

NYTT 1 MOM. Arbetsmarknadsstöd betalas för högst 300 dagar.

Till den som har uppfyllt det i 13 eller 16 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgade arbetsvillkoret och fått det maximala dagpenningsbelopp som avses i 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, begynner en ny beräkning av de 300 dagar som avses i 1 mom. då vederbörande åter uppfyller villkoren för erhållande av arbetsmarknadsstöd.

Till den som deltar i sådan utbildning som avses i denna lags 10 § kan dessutom betalas arbetsmarknadsstöd till dess att utbildningen upphör, dock högst för 100 dagar. Om förutsättningarna för förlängning av den tid för vilken arbetsmarknadsstöd betalas skall stadgas genom förordning.

5 kap.

Sökande och betalning av arbetsmarknadsstöd

28 §

Ansökan om arbetsmarknadsstöd

Ansökan om arbetsmarknadsstöd riktas till folkpensionsanstaltens lokalbyrå. Lokalbyrån skall inhämta ett sådant utlåtande som avses i 3 §.

Arbetsmarknadsstöd beviljas inte utan särskilt skäl retroaktivt för en längre tid än tre månader före ansökan.

29 §

Betalning av arbetsmarknadsstöd

Arbetsmarknadsstöd betalas efter väntetidens utgång för högst fem dagar per kalendervecka. Om utbetalningen av arbetsmarknadsstödet gäller dessutom i tillämpliga delar vad som i 44 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgas om utbetalning av arbetslöshetsdagpenning.

6 kap.

Sökande av ändring

30 §

Folkpensionsanstaltens beslut samt sökande av ändring

Folkpensionsanstaltens lokalbyrå skall i ärenden som gäller beviljande, förvägrande och återkrav av arbetsmarknadsstöd ge sökanden ett skriftligt beslut.

Den som är missnöjd med folkpensionsanstaltens beslut får söka ändring i det hos arbetslöshetsnämnden och den som är missnöjd med arbetslöshetsnämndens beslut får söka ändring i det hos försäkringsdomstolen. I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Besvärsskriften skall tillställas folkpensionsanstaltens lokalbyrå inom 30 dagar efter att ändringssökanden fick del av beslutet.

Folkpensionsanstaltens beslut skall oberoende av om ändring söks i det iakttas till dess att ärendet har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft.

I ett sådant bindande utlåtande som en

arbetskraftsmyndighet har givit med stöd av 3 § får ändring inte särskilt sökas genom besvär.

31 §

Självrättelse

Folkpensionsanstalten skall behandla sökandes förmånsbesvär som rättelseärenden. Om de i besvären framförda yrkandena bifalls till alla delar skall ett rättelsebeslut ges i ärendet. I detta beslut får ändring sökas på det sätt som stadgas i 30 §.

Om det överklagade beslutet inte rättas så som nämns i 1 mom., skall folkpensionsanstalten inom 30 dagar efter besvärstidens utgång hänskjuta besvären jämte sitt utlåtande till vederbörande rättsmedelsinstans. Om de i besvären framförda yrkandena bifalls delvis, kan folkpensionsanstalten dock genom ett temporärt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del som den bifaller ett i besvären framfört yrkande. Om ett besvärsärende redan behandlas i en rättsmedelsinstans skall rättmedelsinstans omedelbart underrättas om saken.

Avvikelse kan ske från den i 2 mom. nämnda tidsfristen, under förutsättning att det behövs tilläggsutredning med anledning av besvären. Ändringssökanden skall i så fall utan dröjsmål underrättas om att tilläggsutredning inhämtas. Besvärsskriften jämte utlåtandet skall emellertid alltid tillställas rättsmedelsinstansen inom 60 dagar efter besvärstidens utgång.

32 §

Dagen för delfående av beslut

Ändringssökanden anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter att beslutet postades under den adress han uppgivit, om inte annat visas.

33 §

Undanröjande av laga kraft vunnet beslut

Grundar sig ett laga kraft vunnet beslut om arbetsmarknadsstöd på oriktig eller bristfällig utredning eller är beslutet uppenbart lagstridigt, kan försäkringsdomstolen på ansökan av vederbörande eller på framställning av folkpensionsanstalten och efter att ha hört vederbörande undanröja beslutet samt uppta ärendet eller förordna om dess upptagande till ny behandling.

Folkpensionsanstalten kan temporärt avbryta utbetalningen av en förmån eller betala ut den i enlighet med sin framställning, till dess att ärendet har avgjorts på nytt.

Framkommer ny utredning i ett ärende som gäller beviljande av en förvägrad förmån eller ökande av en beviljad förmån, skall folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt. Folkpensionsanstalten kan utan hinder av ett tidigare laga kraft vunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller bevilja en förmån till ökat belopp. Också arbetslöshetsnämnden kan förfara på motsvarande sätt när den behandlar besvärsärenden. Ändring får sökas i beslutet på det sätt som stadgas i 30 §.

7 kap.

Särskilda stadganden

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen skall ge utlåtande till folkpensionsanstaltens lokalbyrå om huruvida de förutsättningar för arbetsmarknadsstöd blivit uppfyllda som stadgas i 13—22 §§ och 25 § 2 mom. Utlåtande skall ges om de förutsättningar som stadgas i 15 § endast såvida på arbetsmarknadsstödet tillämpas vad som i 5 § 1 mom. 3, 8 och 10 punkten samt 2, 5 och 6 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgas om arbetslöshetsdagpenning.

Utlåtandet är bindande för folkpensionsanstaltens lokalbyrå. Arbetskraftsbyrån och arbetskraftskommissionen skall på begäran av lokalbyrån utan dröjsmål komplettera sitt utlåtande.

Något utlåtande skall dock inte ges när arbetstagaren har permitterats för viss tid, enligt vad som stadgas i 17 och 18 §§ lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och permitteringen gäller minst tio arbetstagare.

35 §

Återkrav

Har arbetsmarknadsstöd betalts utan grund eller till ett alltför stort belopp, skall det grundlöst utbetalda stödet återkrävas. Stödet kan emellertid inte återkrävas om det har betalts ut tidigare än fem år innan folkpensionsanstalten fick vetskap om orsaken till den grundlösa utbetalningen.

2. **Lag**
om arbetsmarknadsstöd

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 kap.
Allmänna stadganden

1 - 4 §§
(Såsom i regeringens proposition)

2 kap.
Arbetskraftspolitiska åtgärder

5 - 7 §§
(Såsom i regeringens proposition)

8 §
Avtal om arbetspraktik

Arbetskraftsbyrån skall med den som ordnar arbetspraktik ingå ett visstidsavtal varav framgår praktiktidens längd och de arbetsuppgifter som i praktiken deltagande mottagare av arbetsmarknadsstöd skall utföra under praktiktiden, samt vem som är kontaktperson på praktikplatsen. Om avtal om arbetspraktik stadgas närmare genom förordning.
(2 mom. såsom i regeringens proposition)

9 - 12 §§
(Såsom i regeringens proposition)

3 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetsmarknadsstöd

13 - 15 §§

(Såsom i regeringens proposition)

16 §

Väntetid

Till en person som avses i 2 § 1 punkten betalas arbetsmarknadsstöd när han, efter att ha anmält sig till arbetskraftsbyrån eller under en två års granskningsperiod före sin anmälan, i sammanlagt tre månader har varit i arbete, självständig företagare eller arbetslös arbetssökande hos arbetskraftsbyrån eller deltagit i sådan arbetspraktik, utbildning, arbetsprövning eller av arbetsförvaltningen ordnad rehabilitering som avses i 2 kap. Denna begränsning tillämpas inte på den som har kommit ut på arbetsmarknaden efter fullbordad yrkesutbildning vid en läroanstalt.

(2 mom. såsom i regeringens proposition)

17 - 22 §§

(Såsom i regeringens proposition)

4 kap.

Arbetsmarknadsstödets storlek och varaktighet

23 §

Arbetsmarknadsstödets belopp

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Till en mottagare av arbetsmarknadsstöd som skall försörja barn under 18 år betalas stödet jämte barnförhöjning till det belopp som stadgas i 24 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. (Nytt)

(3 mom. såsom 2 mom. i regeringens proposition)

24 §

Behovsprövning av arbetsmarknadsstöd

(1 - 3 mom. såsom i regeringens proposition)

Utan hinder av vad soms tadgas i denna paragraf betalas arbetsmarknadsstödet ut till högst ett belopp som beräknats enligt 27 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. (Nytt)

(5 mom. såsom 4 mom. i regeringens proposition)

25 §

Betalning av arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning

Något behov av ekonomiskt stöd förutsätts inte under de 180 första dagarna då vederbörandes rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av begränsningen i 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa. För den som uppfyller kravet på anställningstid enligt 13 och 16 §§ lagen om utkomstskydd för arbetslösa och har fått arbetslöshetsdagpenning enligt 26 § 1 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa till maximalt belopp börjar de 180 dagarna räknas från början när vederbörande på nytt uppfyller villkoren för arbetsmarknadsstöd.

Något behov av ekonomiskt stöd förutsätts inte heller av personer över 55 år som när de blir arbetslösa uppfyller villkoret för anställningstid enligt 13 § 2 mom. eller 16 § 2-5 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

(3 mom. såsom 2 mom. i regeringens proposition)

26 §

Partiellt arbetsmarknadsstöd

(1 mom. såsom i regeringens proposition)

Vad som stadgas i 1 mom. tillämpas inte under den tid vederbörande deltar i utbildning, arbetspraktik, arbetsförsök eller rehabilitering ordnad av arbetsförvaltningen enligt vad som stadgas i 2 kap. (Nytt)

27 §

Arbetsmarknadsstödets varaktighet

Arbetsmarknadsstödet betalas utan tidsbegränsning. Det sammantagna antalet arbets- och arbetsmarknadsstöddagar under varje kalendervecka får vara högst 5.

(2 och 3 mom. utesl.)

5 kap.

Sökande och betalning av arbetsmarknadsstöd

28 och 29 §§
(Såsom i regeringens proposition)

6 kap.
Sökande av ändring

30 - 33 §§
(Såsom i regeringens proposition)

7 kap.
Särskilda stadganden

34 §
Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbetskraftsbyrån eller arbetskraftskommissionen skall ge utlåtande till folkpensionsanstaltens lokalbyrå om huruvida de förutsättningar för arbetsmarknadsstöd blivit uppfyllda som stadgas i 13–22 §§, 25 § 3 mom. och 26 § 2 mom. Utlåtandet skall ges om de förutsättningar som stadgas i 15 § endast såvida på arbetsmarknadsstödet tillämpas vad som i 5 § 1 mom. 3, 8 och 10 punkten samt 2, 5 och 6 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgas om arbetslöshetsdagpenning.
(2 och 3 mom. såsom i regeringens proposition)

35 - 40 §§
(Såsom i regeringens proposition)

8 kap.
Ikraftträdelsestadganden

31 och 42 §§
(Såsom i regeringens proposition)